2
Coordinatie
bureau

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 26e Maart 1953 door de Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "houdende wijziging van het besluit van de Regent van 23 Augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging vóór de afdeling administratie van de Raad van State", heeft de 22e Juni 1953 het volgend advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre de l'Intérieur, le 26 mars 1953, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté du Régent du 23 août 1948 déterminant la procédure devant la section d'administration du Conseil d'Etat", a donné le 22 juin 1953 l'avis suivant :

24. VII. 53

Het onderzoek van het beschikkend gedeelte van het ontwerp wijst op de bedoeling in het besluit van de Regent van 23 Augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, zodanige wijzigingen aan te brengen dat voortaan :

1° de betaling van het zegelrecht op de uitgifte of op het afschrift opgemaakt met het oog op kennisgeving door de griffier, vastgesteld wordt door middel van buitengewone zegeling ;

2° dit zegelrecht niet begrepen wordt in de kosten ;

3° de betaling van het recht verschuldigd op de getekende uitgiften, afschriften en uittreksels welke de griffier aan particulieren op hun verzoek afgeeft, vastgesteld wordt door het aanbrengen en onbruikbaar maken van plakzegels ;

4° deze uitgiften, afschriften of uittreksels voor zegel geviseerd worden, wanneer verzoeker rechtsbijstand geniet.

De werkelijke draagwijdte is echter uit een eenvoudig onderzoek van het beschikkend gedeelte van het ontwerp niet te achterhalen ; opheldering brachten de inleiding en de verklaringen van de door de Raad van State gehoorde ambtenaren van het Ministerie van Financiën.

Het vijfde lid van de inleiding zegt dat, ten overstaan van het forfaitair karakter van de in artikel 70 van het besluit van de Regent van 23 Augustus 1948 genoemde rechten, mag worden aangenomen dat deze

.../...

rechten het zegelrecht dekken dat verschuldigd is op de door de griffier van de Raad van State opgemaakte en tot betekening bestemde uitgiften of afschriften en dat bijgevolg dit zegelrecht niet meer in de kosten dient begrepen te worden.

Op een eerste gezicht lijkt deze considerans enkel hierop neer te komen, dat bedoeld zegelrecht niet in de kosten wordt begrepen, met andere woorden niet in de door de verzoeker gedane uitgaven, die ten laste van de in het ongelijk gestelde partij kunnen gelegd worden.

In werkelijkheid wil het aangevoerde argument verantwoorden dat zowel ten aanzien van verzoeker als ten aanzien van de in het ongelijk gestelde partij geen rekening meer gehouden wordt met het gedeelte van de kosten aan dit zegelrecht verbonden. Het is immers niet duidelijk waarom de rechten van 750 of 400 frank - indien zij geacht worden het zegelrecht verschuldigd op de voor kennisgeving bestemde uitgiften of afschriften te dekken - dit forfaitair karakter alleen zouden hebben ten opzichte van de in het ongelijk gestelde partij en niet ten opzichte van de verzoekende partij.

Uit de mondelinge toelichtingen die aan de Raad van State werden verstrekt, blijkt trouwens, dat de Regering het zo heeft opgevat, en in geen geval het zegelrecht uitsluitend ten laste van de verzoekende partij wil leggen.

.../...

In de opvatting van de Regering blijven de artikelen 8, 22°, 22, 42 en 50 van het Wetboek der zegelrechten nochtans ter zake van toepassing. Op grond van die bepalingen zijn de uitgiften, afschriften of uittreksels opgemaakt met het oog op kennisgeving door de griffier aan een recht van 20 frank onderworpen, zijn deze rechten verschuldigd zodra de akte is opgemaakt, kan de griffier die de akte heeft opgemaakt een geldboete oplopen voor elke overtreding van de verplichting het zegelrecht te kwijten op deze akte en is hij hoofdelijk gehouden tot de betaling van het ontdoken recht behoudens zijn verhaal indien daar aanleiding toe bestaat.

Door er zich bij te beperken, het zegelrecht niet meer in de kosten te begrijpen, zou men er op die wijze toe komen de griffier alle verhaal op een particulier verzoeker te ontnemen maar hem verder te verplichten het zegelrecht te kwijten zodra de akte is opgemaakt.

Om zodanige ongewenste gevolgen te ontwijken, bepaalt § 2 van het nieuw artikel dat de Regering in het procedurereglement wil invoegen, dat de betaling van het zegelrecht verschuldigd op de uitgifte of het afschrift ter betekening opgemaakt door de griffier, vastgesteld wordt door de buitengewone zegeling overeenkomstig de artikelen 18 tot 22 van het besluit van de Regent van 18 September 1947. Deze methode zou het mogelijk maken vast te stellen, dat het recht vooruit is betaald als zijnde in de taxe van 750 frank of 400 frank begrepen, hetgeen met de zegeling door middel van het aanbrengen van plakzegels niet mogelijk is.

.../...

Anderdeels zijn de maatregelen vervat in § 1 van het nieuw artikel er alleen om uitdrukkelijk te bepalen, dat de betaling van het zegelrecht verschuldigd op de uitgiften, afschriften of uittreksels bedoeld in artikel 72 van het procedurereglement, met andere woorden diegene die niet voor kennisgeving bestemd zijn, onmogelijk door buitengewone zegeling kan worden vastgesteld.

\+

\+ \+

Op te merken valt, dat de buitengewone zegeling zoals zij in de artikelen 18 tot 22 van het besluit van de Regent van 18 September 1947 is geregeld, eerst plaats heeft na inning van het recht (artikel 19), net zoals het aanbrengen en onbruikbaarmaken van het plakzegel onderstelt dat dit vooraf tegen betaling is aangeschaft. De buitengewone zegeling is immers slechts een wijze van vaststelling, dat het zegelrecht is betaald.

Met de bewoordingen van de bepaling, die § 2 van het nieuwe artikel 93 bis van het procedurereglement zal vormen, kan dan ook het beoogde resultaat niet worden bereikt, tenzij men ze zo interpreteert dat het zegelrecht bij de betaling van het recht van 750 frank of 400 frank word gekweten.

Deze interpretatie heeft een zodanig gewicht, dat het niet voldoende is daar alleen een considerans van het besluit aan te wijden. Men zou er een uitdrukkelijke bepaling moeten van maken die bij voorkeur in artikel 70 van het procedurereglement opgenomen wordt.

.../...

Volgende bepaling zou dit artikel kunnen aanvullen :

"§ 4. De rechten waarvan spraak in de voorgaande paragrafen dekken het zegelrecht, dat verschuldigd is op de uitgiften of afschriften opgemaakt met het oog op kennisgeving door de griffier.".

Deze bepaling zou het ontworpen artikel 93 bis volledig vervangen.

Hierbij weze opgemerkt dat de draagwijdte van deze bepaling en ook haar grondslag,dit is de bevoegdheid van de Koning om te beslissen dat deze rechten het zegelrecht dekken, geenszins zouden verschillen van de draagwijdte en de grondslag van de interpretatie welke de reeds vermelde considerans impliceert.

Zodat men deze bepaling niet als onwettelijk, want strijdig met het Wetboek der zegelrechten, kan bestempelen zonder meteen de in de inleiding van het ontwerp gehuldigde interpretatie te verwerpen.

De Raad van State is zelfs van oordeel dat, mocht men zodanige bepaling strijdig achten met sommige artikelen van het Wetboek der zegelrechten, dan nog deze tegenstrijdigheid geen argument is.

Artikel 21 van de wet van 23 December 1946 houdende instelling van een Raad van State heeft de Koning gelast, het tarief van de kosten en uitgaven en de zegel- en registratierechten te regelen. Deze regeling is gekoppeld aan die van de rechtspleging, welke dezelfde bepaling aan de Koning opdraagt.

.../...

De wet dus heeft de Koning de bevoegdheid en de taak opgedragen om de kosten der rechtspleging voor de Raad van State, waarin het zegelrecht is begrepen, op zodanige wijze te regelen, als hij voor deze rechtspleging het meest geschikt acht.

De algemene bepaling van artikel 81 van het bij de wet van 14 Juli 1951 bekrachtigde besluit van de Regent van 26 Juni 1947 houdende het Wetboek der zegelrechten, luidens welke alle vroegere wetsbepalingen betreffende de zegelrechten ingetrokken worden, kan niet tot gevolg hebben gehad dat artikel 21 van de wet van 23 December 1946, voor zover het de zegelrechten betreft, werd opgeheven en dat de Koning in een speciaal gebied van een opdracht werd ontlast, waarvan hij zich nog niet had gekweten, vooral omdat het Wetboek der zegelrechten dit speciale gebied niet behandelt en geen rekening houdt met het bijzonder karakter van de rechtspleging voor de Raad van State.

Il ressort de l'analyse du dispositif du projet que celui-ci a pour objet de modifier l'arrêté du Régent du 23 août 1948 déterminant la procédure devant la section d'administration du Conseil d'Etat, de manière que dorénavant :

1° le paiement du droit de timbre sur l'expédition ou la copie dressée aux fins de notification par le greffier soit constaté au moyen du timbrage extraordinaire;

2° ce droit de timbre soit exclu des dépens;

3° le paiement du droit dû sur les expéditions, copies ou extraits signés, délivrés par le greffier aux particuliers à leur demande, soit constaté au moyen de l'apposition et de l'annulation de timbres adhésifs;

4° lorsque le requérant jouit de l'assistance judiciaire, ces expéditions, copies ou extraits soient visés pour timbre.

La seule analyse des dispositions du projet ne permet toutefois pas de se rendre compte de sa portée véritable. Celle-ci ne se dégage que du préambule et des explications données par les fonctionnaires du Ministère des Finances que le Conseil d'Etat a entendus.

A l'alinéa 5 du préambule on lit qu'en présence du caractère forfaitaire des taxes prévues à l'article 70 de l'arrêté du Régent du 23 août 1948, il est permis d'admettre que ces taxes couvrent le droit de timbre dû sur les expéditions ou les copies dressées aux fins de notification par le greffier du Conseil d'Etat et, qu'en conséquence, ce droit ne doit plus être compris dans les dépens.

A première vue,ce considérant semble ne concerner que l'exclusion de ce droit de timbre des dépens, c'est-à-dire des frais engagés par le requérant qu'il est possible de faire supporter par la partie succombante.

En réalité,l'argument invoqué tend à justifier qu'il ne soit plus tenu compte de la partie des frais que représente ce droit de timbre, tant à l'égard du requérant qu'à l'égard de la partie succombante. En effet, on n'aperçoit pas pourquoi, si les taxes de 750 francs ou 400 francs sont considérées comme couvrant le droit de timbre dû sur les expéditions ou copies dressées aux fins de notification, elles n'auraient ce caractère forfaitaire qu'à l'égard de la partie succombante et non à l'égard de la partie requérante.

Il ressort d'ailleurs des explications verbales données au Conseil d'Etat que telle est la pensée du Gouvernement et que celui-ci n'entend aucunement laisser le droit de timbre à la charge exclusive de la partie requérante.

Dans la conception du Gouvernement, les articles 8, 22°, 22, 42 et 50 du Code des droits de timbre demeurent toutefois d'application en la matière. Ces dispositions assujettissent à un droit de 20 francs les expéditions, copies ou extraits dressés aux fins de notification par le greffier, proclament l'exigibilité de ces droits dès le moment où l'acte est dressé, rendent le greffier qui a dressé l'acte passible des amendes pour toute contravention à l'obligation d'acquitter le droit de timbre sur cet acte et l'obligent solidairement au paiement du droit éludé sauf son recours, s'il y a lieu.

Dans ces conditions, on aboutirait, en se bornant à ne plus comprendre le droit de timbre parmi les dépens, à enlever au greffier son recours contre le particulier requérant, tout en lui maintenant l'obligation d'acquitter le droit de timbre dès le moment où l'acte est dressé.

C'est en vue d'échapper à ce résultat indésirable que le nouvel article, que le Gouvernement se propose d'introduire dans le règlement de procédure, prévoit en son § 2 que le paiement du droit de timbre dû sur l'expédition ou la copie dressée aux fins de notification par le greffier sera constaté par le timbrage extraordinaire, conformément aux articles 18 à 22 de l'arrêté du Régent du 18 septembre 1947. Ce procédé rendrait possible la constatation du paiement par anticipation du droit sous le couvert de la taxe de 750 francs ou 400 francs, chose que ne permettrait pas le recours au timbrage au moyen de l'apposition de timbres adhésifs.

Quant aux mesures qui font l'objet du § 1er du nouvel article, elles ne tendent qu'à établir de manière expresse que le paiement du droit de timbre dû sur les expéditions, copies ou extraits visés à l'article 72 du règlement de procédure, c'est-à-dire non dressés aux fins de notification, ne peut être constaté par le timbrage extraordinaire.

\+

\+ \+

Il est à remarquer que le timbrage extraordinaire tel qu'il est réglé par les articles 18 à 22 de l'arrêté du Régent du 18 septembre 1947, n'est effectué qu'après perception du droit (article 19), tout comme

l'apposition et l'annulation du timbre adhésif impliquent l'acquisition préalable de ce timbre contre paiement. Le timbrage extraordinaire n'est, en effet, qu'un mode de constatation du paiement du droit de timbre.

Les termes de la disposition appelée à former le § 2 du nouvel article 93 bis du règlement de procédure ne peuvent, dès lors, produire le résultat recherché qu'à la faveur d'une interprétation selon laquelle le droit de timbre a été acquitté lors du paiement de la taxe de 750 francs ou 400 francs.

Cette interprétation revêt une importance telle qu'il ne peut suffire de l'énoncer dans un considérant de l'arrêté; il importerait d'en faire l'objet d'une disposition expresse à inscrire de préférence à l'article 70 du règlement de procédure. Celui-ci pourrait être complété par la disposition suivante :

"§ 4. Les taxes prévues aux paragraphes qui précèdent couvrent le droit de timbre dû, sur les expéditions ou les copies dressées aux fins de notification par le greffier.".

Cette disposition remplacerait l'article 93 bis projeté tout entier.

Il convient de noter que la portée de cette disposition et le fondement de celle-ci, c'est-à-dire le pouvoir du Roi de décider que ces taxes couvriront le droit de timbre, ne seraient guère différents de la portée et du fondement de l'interprétation qu'implique le considérant déjà mentionné.

.../...

Il s'ensuit qu'on ne pourrait taxer cette disposition d'illégalité, comme contraire au Code du timbre, sans condamner du même coup l'interprétation consacrée par le préambule du projet.

Le Conseil d'Etat estime, au surplus, qu'à supposer que pareille disposition contredise certains articles du Code des droits de timbre, on ne pourrait tirer argument de cette contradiction.

L'article 21 de la loi du 23 décembre 1946 portant création d'un Conseil d'Etat a chargé le Roi de fixer le tarif des frais et dépens ainsi que les droits de timbre et d'enregistrement. Ce règlement est lié à celui de la procédure, confié au Roi par la même disposition.

Le Roi tient, dès lors, de la loi le pouvoir et la mission de régler les frais de la procédure devant le Conseil d'Etat, y compris le droit de timbre, de la manière qu'il juge la plus appropriée à cette procédure.

La disposition générale contenue dans l'article 81 de l'arrêté du Régent du 26 juin 1947, confirmé par la loi du 14 juillet 1951, contenant le Code des droits de timbre, aux termes de laquelle toutes les dispositions légales antérieures concernant le droit de timbre sont abrogées, ne peut avoir eu pour effet d'abroger l'article 21 de la loi du 23 décembre 1946 en tant qu'il se rapporte aux droits de timbre et de décharger le Roi d'une mission en un domaine tout spécial, dont il ne s'était pas encore acquitté, ce d'autant moins qu'aucune disposition du Code des droits de timbre n'aborde ce domaine spécial et ne tient compte des particularités de la procédure devant le Conseil d'Etat.

L. 3510/2.
GK. L. 3511/2.

De kamer was samengesteld uit — La chambre était composée de

| | | | |
|---|---|---|---|
| de Heren : Messieurs : | F. LEPAGE, | raadsheer van State, conseiller d'Etat, | voorzitter président |
| | J. COYETTE, K. MEES, | raadsheren van State conseillers d'Etat | |
| | A. BERNARD, F. DUCHENE, | bijzitters van de afdeling wetgeving assesseurs de la section de législation | |
| | J. CYPRES, | adjunct-griffier, greffier adjoint, | griffier greffier. |

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. MEES.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. MEES.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

(get.) J. CYPRES.

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) F. LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H. Mi- expédition délivrée à M. le Minis-

nister van Binnenlandse Zaken.
tre de l'Intérieur.

De 1953. Le 1953.

De Griffier van de Raad van State, Le Greffier du Conseil d'Etat,

R. DECKMYN.